

KEMENTERIAN PERPADUAN NEGARA

TEKS UCAPAN PERASMIAN

**YB DATUK AARON AGO DAGANG
MENTERI PERPADUAN NEGARA**

SEMINAR ANTARABANGSA MELAYU DIASPORA

**10 OKTOBER 2026 (SABTU)
10.00 PAGI**

**AUDITORIUM
JABATAN MUZIUM MALAYSIA**

Salam Perpaduan dan Salam Malaysia MADANI.

SALUTASI

**Disediakan secara berasingan*

PENDAHULUAN

1. Hari Pada hari ini, kita berkumpul dalam Majlis Perasmian **Seminar Antarabangsa Melayu Diaspora 2026** anjuran Kementerian Perpaduan Negara melalui Jabatan Muzium Malaysia, dengan kerjasama :

- I. Universiti Teknologi Malaysia,
- II. Persatuan Melayu Polinesia Sedunia,
- III. Universiti Malaya,
- IV. Pertubuhan Pemedang Seni Sukma Kencana Malaysia,
- V. Persatuan Dunia Seni Silat Melayu Malaysia,
- VI. Universiti Pertahanan Nasional Malaysia,
- VII. Fatoni University,
- VIII. The University of Melbourne,
- IX. Southeastern University of Sri Lanka dan
- X. Institut Alam dan Tamadun Melayu, Universiti Kebangsaan Malaysia.

2. Seminar ini membawa tiga matlamat utama, iaitu **memperkukuh penyelidikan dan pertukaran ilmu mengenai sejarah serta perkembangan diaspora Melayu, memperluas jaringan kerjasama antara institusi akademik, kebudayaan dan masyarakat Melayu di peringkat antarabangsa, serta memperkasa usaha pemeliharaan bahasa, seni, adat dan warisan Melayu untuk generasi akan datang.** Usaha ini penting bagi memastikan warisan Melayu terus didokumentasikan, dikaji dan dihayati sebagai warisan yang hidup serta menjadi jambatan hubungan antara masyarakat dan negara.
3. Dalam konteks diaspora, **United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA)** melalui *International Migrant Stock 2020* merekodkan sebanyak **1,860,037 diaspora Malaysia** di seluruh dunia. Daripada jumlah tersebut, Singapura merekodkan 1,132,924 orang, diikuti Australia 177,286, Bangladesh 199,618, United Kingdom 78,736, Amerika Syarikat 73,947 dan Brunei Darussalam 52,628. Namun, **angka ini merujuk kepada diaspora Malaysia secara keseluruhan dan bukan khusus kepada diaspora Melayu.**

4. Dalam konteks diaspora Melayu, kita perlu melihat masyarakat Melayu bukan sahaja berdasarkan sempadan negara moden, tetapi dalam kerangka sejarah dan peradaban Alam Melayu yang merentasi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, Selatan Thailand dan wilayah-wilayah lain. Sebagai contoh, Banci Penduduk Singapura 2020 merekodkan seramai 545,498 penduduk dalam kategori etnik Melayu, manakala masyarakat Melayu turut mempunyai sejarah dan komuniti yang kukuh di Selatan Thailand, Brunei, Sri Lanka, Afrika Selatan, Australia dan beberapa negara lain.
5. Namun begitu, sehingga kini belum terdapat satu pangkalan data antarabangsa yang seragam dan komprehensif yang merekodkan jumlah diaspora Melayu dunia berdasarkan etnik. Keadaan ini menunjukkan bahawa masih terdapat ruang yang besar untuk kita memperkukuh dokumentasi, penyelidikan dan pemetaan diaspora Melayu secara lebih sistematik.

MELAYU DIASPORA SEBAGAI DIPLOMASI BUDAYA

Hadirin yang dihormati sekalian,

6. **Alam Melayu ialah sebuah ruang peradaban yang luas,** yang berkembang melalui jaringan perdagangan, pelayaran, bahasa, agama dan kebudayaan. Sebab itu, jejak Melayu boleh ditemukan jauh di luar rantau ini. **Melayu bukan sekadar identiti etnik, tetapi warisan peradaban yang mampu merentas sempadan dan generasi.**
7. Di Australia misalnya, **Cocos Islands** menjadi contoh nyata. Komuniti Cocos-Malay di Home Island sebahagian besarnya berasal daripada pekerja Melayu yang dibawa ke kepulauan tersebut pada abad ke-19 untuk bekerja di ladang kelapa. Hari ini, mereka masih mengekalkan identiti, kehidupan kampung, amalan Islam dan tradisi masyarakat mereka.
8. Lihat sahaja **Cape Malay di Afrika Selatan**. Lebih 300 tahun lalu, masyarakat dari dunia Melayu-Indonesia tiba di Cape sebagai hamba, tahanan politik, tukang mahir dan ulama. Mereka membawa bersama agama, bahasa, ilmu dan tradisi. Kesan warisan itu masih dirasakan sehingga hari ini; Presiden Afrika Selatan sendiri mengiktiraf bahawa bahasa Melayu

mempunyai pengaruh terhadap perkembangan bahasa Afrikaans, malah tulisan awal Afrikaans direkodkan dalam tulisan Arab di madrasah Cape Town pada tahun 1830-an.

9. Justeru, **diaspora Melayu perlu dilihat sebagai aset diplomasi budaya Malaysia** membawa bahasa, seni, adat, makanan, agama dan sejarah Melayu merentasi sempadan. Jika diplomasi rasmi menghubungkan kerajaan, **diplomasi budaya menghubungkan manusia.**

BAHASA MELAYU SEBAGAI BAHASA PERPADUAN

Hadirin yang saya kasihi sekalian,

10. Bahasa Melayu mempunyai sejarah yang panjang sebagai **bahasa perhubungan dan pentadbiran di Alam Melayu.** Seawal **abad ke-7 Masihi**, pada zaman Sriwijaya, Bahasa Melayu telah digunakan sebagai *lingua franca* dan bahasa pentadbiran. Hal ini disokong oleh penemuan batu bersurat **Kedukan Bukit bertarikh 683 Masihi, Talang Tuwo 684 Masihi dan Kota Kapur 686 Masihi.** Bukti-bukti ini menunjukkan bahawa Bahasa Melayu mempunyai tradisi persuratan dan fungsi pentadbiran yang berakar sejak lebih 1,300 tahun lalu.

11. Kegemilangan Bahasa Melayu terus berkembang pada **zaman Kesultanan Melayu Melaka pada abad ke-15**. Melaka muncul sebagai pusat perdagangan antarabangsa yang mempertemukan pedagang dari pelbagai wilayah. Rekod UNESCO menyatakan bahawa **84 bahasa digunakan oleh penduduk Melaka**, namun Bahasa Melayu menjadi *lingua franca* serta bahasa kebudayaan dan kesusasteraan, digunakan di dalam dan di luar istana.
12. Selepas kedatangan Islam, Bahasa Melayu turut berkembang sebagai **bahasa ilmu, agama, kesusasteraan dan komunikasi**, termasuk melalui penggunaan tulisan Jawi. Perkembangan ini menjadikan Bahasa Melayu bukan sekadar bahasa pertuturan, tetapi bahasa yang membawa ilmu, pemikiran dan nilai merentasi Alam Melayu. Dalam sejarahnya, Bahasa Melayu terus menjadi bahasa perantara yang penting di rantau ini sehingga zaman moden.
13. Hari ini, **Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan menetapkan Bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan**. Kedudukannya menjadi asas kepada pembentukan satu bahasa bersama dalam sebuah negara yang masyarakatnya terdiri daripada pelbagai kaum dan latar budaya. **Bahasa Melayu bukan sekadar warisan sejarah; ia**

ialah bahasa yang menghubungkan peradaban, membina identiti dan menjadi salah satu asas penyatuan negara bangsa.

14. Sehubungan itu, **Kementerian Perpaduan Negara melalui Perpustakaan Negara Malaysia (PNM)** terus memainkan peranan penting dalam memelihara dan memperkasa warisan persuratan Melayu melalui pemuliharaan **manuskrip Melayu, koleksi nadir, bahan bercetak dan sumber digital**. Usaha pendigitalan koleksi, penyelidikan, penerbitan serta program pengembangan budaya membaca dan ilmu memastikan khazanah persuratan Melayu bukan sahaja tersimpan, tetapi dapat diakses, dipelajari dan diwariskan kepada generasi akan datang.

PENUTUP

Hadirin yang saya muliakan sekalian,

15. Melalui penganjuran seminar ini, Jabatan Muzium Malaysia akan terus memperkukuh fungsinya sebagai agensi yang menyelidik, mengumpul, memelihara sejarah, kebudayaan dan alam semula jadi negara.

16. Akhir kata, saya sekali lagi mengucapkan syabas dan tahniah kepada Jabatan Muzium Malaysia dan semua pihak yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menjayakan seminar ini. Semoga usaha murni sebegini dapat diteruskan lagi di masa hadapan.

Dengan ini, saya dengan sukacitanya merasmikan **Seminar Antarabangsa Melayu Diaspora 2026.**

Sekian, terima kasih.